

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΑΔΕΛΦΗ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ

ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥ-

ΧΩΝ

ΕΛΛΗΝΙ-

ΔΩΝ

ΝΟΣΟΚΟ-

ΜΩΝ

Υ
Γ
Ε
Ι
Α
Σ

ΘΕΡΑΠΑΙΝΑ

ΕΛΛΗΝΙΣ ΆΔΕΛΦΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ ΝΟΣΟΚΟΜΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Διευθύνσεις συμφώνως τῷ Α. Ν. 1092
ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ, Θεραπευτήριον «Εύαγγελισμός», Υψηλάντου 45 - 47

“Υπεύθυνος τυπογραφείου :
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ, Δημοκρίτου 8 και Σόλωνος

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ :	.....	Μήνυμα
ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ :	.....	”
Κ. ΚΑΛΑΝΤΑΡΙΔΟΥ :	.....	Μπροστά στὴν Φάτνη
ΑΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ : 'Εξωτερίκευσις ἐσωτερικῶν ὁρμῶν καὶ τάσεων (Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἀγγλ. ὑπὸ ΑΦΡ. ΡΑΓΙΑ)		
ΕΙΡ. ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ :	.....	Μελέτη περιπτώσεως ἀσθενοῦς (Καρκίνος τοῦ πνεύμονος)
Ρ. TOMPKINS : ... 'Ανοικτὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὴν μαθήτριαν ἀδελφὴν (Μετάφρ. Β. ΣΙΩΜΑΛΑ)		
ΤΗ. JUGLES : Περὶ τῆς πρακτικῆς ἐξασκήσεως τῆς Νοσηλευτικῆς (Μετ. Δ. ΘΩΜΟΠΟΥΛΟΥ)		
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ – ΕΙΔΗΣΕΙΣ – ΜΗΝΥΜΑΤΑ		

συνήθως ἀποτελεῖ ἀπλῆν ἐκδήλωσιν κάποιας ὑπαρχούσης εἰς τὸ βάθος ψυχολογικῆς τάσεως. Οἱ γονεῖς δὲν πρέπει νὰ ἀπειλοῦν ἢ νὰ τιμωροῦν τὸ παιδί των δι' αὐνανισμόν. Τοιαύτη στάσις προξενεῖ φόβον καὶ δυνατὸν νὰ ὀδηγήσῃ εἰς κακὴν σεξουαλικὴν προσαρμογὴν κατὰ τὴν μετέπειτα ζωὴν τοῦ ἀτόμου.

Ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις θὰ ἔξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ πόσην κατανόησιν τῆς καταστάσεως ἔχουν οἱ γονεῖς. Τὰ παιδιὰ διέρχονται πολλὰ στάδια ἔξελίξεως μὲ ταχὺν ρυθμόν, καὶ συχνά, ἡ ὑπομονὴ τῶν γονέων εἶναι δὲ καλύτερος τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ αὐνανισμοῦ ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἐσωτερικῆς δρμῆς ἢ τάσεως.

Μετάφρ. ἐκ τοῦ ἀγγλικοῦ ὑπὸ δίδος
ΑΦΡΟΔΙΤΗΣ ΡΑΓΙΑ

Διδ. Ἀδελφῆς Σχολῆς «Ἐναγγελισμοῦ»

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Aldrich, C. Anderson, and M. H. Aldrich. *Babies are Human Beings*. New York, The MacMillan Company, 1938.
- 2) Bakwin, Harry and Ruth Morris Bakwin. *Psychologic Care During Infancy*. New York, D. Appleton Century Company, Inc., 1942.
- 3) Breckenridge, Marion and Lee Vincent. *Child Development*. Phila, V. B. Summers, 1960.
- 4) Erikson, Erik H. «Growth Crisis and the Healthy Personality», *Psychological Issues*, Vol. 1, No 1, Monograph 1, 1959.
- 5) Spock, Benjamin. *Child and Baby Care*. New York, Pocket Books, Inc., 1957.

ΕΙΡΗΝΗΣ ΜΟΥΡΕΛΑΤΟΥ

Διπλωματούχου Ἀδελφῆς Σχ. Ἀφῶν Νοσ. «Βασίλισσα "Ολγα",
Θεραπευτήριον «Ο Εὐαγγελισμὸς»

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΣ ΑΣΘΕΝΟΥΣ

ΚΑΡΚΙΝΟΣ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΟΝΟΣ

Αἰτιολογία:

Παράγοντες οἱ ὅποιοι ἐπιδροῦν αἰτιολογικῶς εἰς τὸν καρκίνο τοῦ πνεύμονος εἶναι κυρίως τὸ κάπνισμα. Ἐμφανίζεται σὲ ἀτομα τὰ ὅποια ἀπασχολοῦνται σὲ βιομηχανίες καὶ κατεργάζονται τὸ ἀργίλιο καὶ τὸ ἀρσενικό, καθὼς καὶ σὲ ἀτομα ποὺ ἔργαζονται σὲ πετρελαιοπηγές, ὡς καὶ σὲ ἔργατες ἔργοστασίων βάμβακος, ὅταν ἡ ἀνανέωσις τοῦ ἀέρος δὲν εἶναι ἱκανοποιητική.

Κατὰ τὰ τελευταῖα 30 χρόνια ὁ καρκίνος τοῦ πνεύμονος ἔχει παρουσιάσει μεγάλη αὔξησι.

Θυησιμότητα:

Εἰς τοὺς ἄνδρας ὁ καρκίνος τοῦ πνεύμονος ἔχει τὸ μεγαλύτερον ποσοστὸν τῆς θνησιμότητος τοῦ καρκίνου, περίπου 20%.

Συμπτώματα:

Ἐμφανίζονται συνήθως ἀφοῦ ἔχει προχωρήσει ἡ νόσος. Τὸ σπουδαιότερο σύμπτωμα εἶναι ὁ ἐπίμονος βήχας. Ἀργότερα προστίθενται αἷμοπτυσίς, πόνος εἰς τὸν θώρακα, δύσπνοια, ἀπώλεια βάρους ἐντὸς δλίγου χρονικοῦ διαστήματος.

Προφύλαξις:

Διαφώτισις τοῦ κοινοῦ διὰ τὸν αἰτιολογικὸν ρόλον τοῦ καπνίσματος καὶ τὴν σημασίαν τῆς

ἐγκαίρου διαγνώσεως. Περιοδικὴ ἔξετασις — ἐτησία. Ἀκτινογραφία θώρακος — ἐτησία — ἴδιαιτέρως εἰς τοὺς καπνιστὰς ἄνω τῶν 45 ἔτῶν.

Διαγνωστικῶς γίνεται:

Ἀκτινογραφία θώρακος. Ἔξετασις πτυέλων κατὰ Παπανικολάου. Βρογχοσκόπησις.

Θεραπεία:

Χειρουργικὴ ἐπέμβασις. Λοβεκτομὴ ἢ πνευμονεκτομὴ ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως. «Οταν ἡ νόσος ἔχει προχωρήσει καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνη χειρουργικὴ ἐπέμβασις, χρησιμοποιεῖται ἡ ἀκτινοθεραπεία διὰ τὴν ἀνακούφισιν τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἀμερικανικὲς στατιστικὲς ἀναφέρουν ὅτι περίπου 50% ἐκ τῶν ἀσθενῶν οἱ ὅποιοι πάσχουν ἀπὸ καρκίνο τοῦ πνεύμονος ἔχουν ἥδη φθάσει εἰς προκεχωρημένο στάδιο ὅταν καταφεύγουν εἰς τὸν ιατρὸν διὰ νὰ ἔξετασθοῦν. Μόνον 22% ἐκ τῶν ἀσθενῶν ζητοῦν ἐγκαίρως ιατρικὴν βοήθειαν καὶ ἔχουν ἐπιτυχῆ ἀποτελέσματα τῆς θεραπείας.

Εἰσαγωγὴ τοῦ ἀσθενοῦς.

Παροῦσα Νόσος:

Ο κύριος Σ.Α. εἰσήχθη τὴν ἡμέρα τῆς ἐφημερίας παραπονούμενος διὰ ἔντονον βήχα μὲ ἀφθονον ἀπόχρεμψιν καὶ αἴμορραγικὴν πρόσμι-

ξιν, έλαφρὸν βράγχος τῆς φωνῆς, βάρος εἰς τὸ στέρνον καὶ δοίσπνοια. Ἐπίσης ἀναφέρει ἀδυναμία καὶ ἀπώλεια βάρους. Εἶναι ἡλικίας 66 ἔτῶν, οἰκογενειάρχης, πατέρας τεσσάρων παιδιῶν. Ἐργάζεται χρόνια τώρα σ' ἓνα ἐργοστάσιο καπνοῦ καὶ τὸ θεωρεῖ φυσικὸν νὰ καπνίζῃ περὶ τὰ 20 τσιγάρα ἡμερησίως. Παραπονεῖται διὰ βῆχα ἀπὸ τριετίας, ὁ δποῖος μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου ἀρχισε νὰ γίνεται συχνότερος καὶ νὰ τὸν ἐνοχλῇ κατὰ τὴν νύκτα.

Δὲν ἔδιδε, λέγει, σημασία στὸ βῆχα διότι ἐνόμιζε ὅτι ὀφείλεται στὸ κάπνισμα. "Οταν ὅμως ἀρχισε νὰ ἔχῃ πολλὰ πτύελα οἱ δικοὶ του ἀνησύχησαν καὶ τὸν προέτρεψαν νὰ συμβουλευθῇ ἐναντὶ ιατροῦ. Ἐκεῖνος συνεχῶς ἀνέβαλλε τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τὸν ιατρό, ὥσπου μιὰ ἡμέρα ἀπέβαλε πτύελα μὲ αἴμορραγικὴ πρόσμιξι. Θὰ μποροῦσε νὰ πῆ κανεὶς εὐτυχῶς ποὺ εἶχε τὴν αἵματηρὰν ἀπόχρευψιν. Τὸν ἡνάγκασε νὰ ἔλθῃ ἀμέσως στὸ Νοσοκομεῖο.

"Ἐρευνα τοῦ ἀσθενοῦς:

Ἐγένοντο αἱ συνήθεις ἐργαστηριακαὶ ἔξετάσεις αἷματος καὶ οὔρων αἱ δποῖαι ἀπεδείχθησαν φυσιολογικαί. Ἐπίσης ἐγένοντο: Ἀκτινογραφία θώρακος καὶ τομογραφία, εὐρέθη μία ὑποπτος σκιὰ εἰς τὸν ἄνω λοβὸν ἀριστεροῦ πνεύμονος. Κυτταρολογικὴ ἔξετασις πτυέλων ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας. Ἔξετασις πτυέλων διὰ Koch — ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀρνητική. Ἀντίδρασις Mantoux ἦτις ἀπέβη ἀρνητικὴ (—) $\frac{1}{100.000}$ θετικὴ (+) $\frac{1}{10.000}$

Βρογχοσκόπησις: Κατ' αὐτὴν εὑρέθησαν ἄφθονοι αἵματηραι ἐκκρίσεις εἰς ἀμφοτέρους τοὺς στελεχιαίους βρόγχους.

Βιοφία ἀριστεροῦ ὑπερκλειδίου βόθρου: ἀφηρέθησαν λεμφογάγγλαι τοῦ ὑπερκλειδίου βόθρου καὶ ἔσταλησαν πρὸς παθολογοανατομικὴν ἔξετασιν. Ἡ ἀπάντησις ἀναφέρει ὅτι τὰ λεμφογάγγλαι ἐμφανίζουν τοπικὴν ἀλλοίωσιν τῆς φυσιολογικῆς ὑφῆς ἀλλὰ εἶναι ἐλεύθερα μεταστάσεων.

Προετοιμασία τοῦ ἀσθενοῦς διὰ τὴν ἐγχείρησιν.

Οἱ ιατρὸς συνεζήτησε ἀρκετὴ ὥρα μὲ τὸν ἄρρωστο. Τοῦ ἔξήγησε τὴν ἡνάγκην τῆς ἐπεμβάσεως διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν. Οἱ ἀσθενὴς ἔζήτησε ὠρισμένας πληροφορίας, ἀλλὰ δὲν ἔδωσε τελικὴν ἀπάντησιν. Ἐζήτησε προθεσμίαν ὀλίγων ἡμερῶν διὰ νὰ τὸ σκεφθῆ καὶ νὰ τὸ συζητήσῃ μὲ τοὺς δικούς του. Ἡ ὑπεύθυνος ἀδελφὴ τοῦ θαλάμου, ὅσο τὸν ἔβλεπε σκεπτικὸν τόσο προσπαθοῦσε νὰ τοῦ κάνῃ αὐτὴ ὅλες τὶς νοσηλεῖες, γιὰ νὰ βρίσκεται κοντά του καὶ νὰ τῆς δοθῇ ἡ εύκαιρία νὰ τὸν βοηθήσῃ. Κάθε φορὰ ποὺ ἔστρωνε τὸ κρεβάτι του ἢ τοῦ ἔπαιρνε τὴν θερμοκρασία, ποὺ τοῦ ἔδιδε τὰ φάρμακα ἢ τοῦ ἔφερνε τὸ φαγητό, ὁ ἀσθενὴς πάντα κάτι τὴν ρωτοῦσε σχετικὰ μὲ τὴν ἐπέμβασιν. Ἡ ἀδελφὴ τοῦ ἀπαντοῦσε ἡρεμα, ἔδιδε πληροφορίες μόνον εἰς διτι εἶχε ἀρμοδιότητα καὶ τελείωνε πάντα τὴν συζήτησι ἐκφράζοντας τὴν

ἐμπιστοσύνη της εἰς τοὺς ιατρούς. Σιγὰ - σιγὰ ὡρίμασε μέσα του ἡ σκέψις τῆς ἐπεμβάσεως καὶ τὸ πῆρε ἀπόφασι. Ὑπέγραψε καὶ τὸ σχετικὸ ἔντυπο ὅτι συγκατατίθεται νὰ γίνη ἡ ἐπέμβασις. Περίμενε νὰ δρισθῇ ἡ ἡμέρα τῆς ἐπεμβάσεως καὶ νὰ γίνουν οἱ τελευταῖς ἐτοιμασίες.

Συμπληρώθηκε ἡ γενικὴ προετοιμασία τοῦ ἀσθενοῦς, δηλαδὴ ἡ ἔξετασί του κατὰ συστήματα. Ἡ ἀδελφὴ τώρα βρίσκει εύκαιρια νὰ τοῦ ἔξηγήσῃ τὴν μετεγχειρητικὴ νοσηλεία καὶ νὰ τονίσῃ τὴν σπουδαιότητα τῆς βαθειᾶς ἀναπνοῆς καὶ τῶν κινήσεων τοῦ θώρακος. Τοῦ δείχνει ἀπὸ τώρα πῶς πρέπει ν' ἀναπνέῃ καὶ ἔξηγει πόσο ἡ δική του προσπάθεια θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν καλὴ μετεγχειρητικὴ πορεία.

Τὴν παραμονὴ τῆς ἐπεμβάσεως ἔγινε ἡ τοπικὴ προετοιμασία, δηλαδὴ ξύρισμα, καθαριότης καὶ ἀντισηψία τοῦ δέρματος. Ἀπὸ νωρὶς τοῦ ἔγινε καὶ ὁ καθαρτικὸς ὑποκλυσμός. Τὸ βραδινό του φαγητὸν ἦταν πολὺ λίγο, μιὰ ἔλαφρὰ σούπα φιδὲ τὴν δποίαν πάντα ἀγαποῦσε γιατί, καθὼς ἔλεγε, τὸν βοηθοῦσε στὸ βῆχα. Ἐπίσης ἔγινε ἔνεσις Λουμινάλ 60 mg ἐνδομυϊκῶς διὰ νὰ τὸν βοηθήσῃ νὰ κοιμηθῇ.

Μὲ πολλὴ προθυμία καὶ τὰ τέσσερα παιδιά του πῆγαν εἰς τὴν τράπεζα αἷματος τοῦ Νοσοκομείου κι ἔδωσαν αἷμα γιὰ τὸν πατέρα τους. Καθὼς εἶπαν ἦταν τὸ λιγώτερο ποὺ μποροῦσαν νὰ κάνουν γιὰ ἐναντίο πατέρα. Παρεκάλεσαν μόνον νὰ μήν τὸ μάθη ὁ πατέρας τους καὶ συγκινηθῇ.

"Η μέρα τοῦ Χειρουργείου:

Πρωτ - πρωτὴ ἡ ὑπεύθυνος ἀδελφὴ κάνει τὴν τελικὴ προετοιμασία τοῦ ἀσθενοῦς, δηλαδὴ τὸν βοηθῆ νὰ φορέσῃ τὴν ἐνδυμασία τοῦ χειρουργείου καὶ τὸ δίδει τὸ ούροδοχεῖο νὰ ούρησῃ. Ἀφαιρεῖ τὴν ὁδοντοστοιχία καὶ τοῦ κάνει τὴν προνάρκωσι: Atropine 0,0005 καὶ Pethidine 50 mg.

7.30 π.μ.

Οἱ ἑτοιμασίες ἔχουν τελειώσει. Ἡ ὑπεύθυνος ἀδελφὴ συνοδεύει τὸν ἀσθενῆ εἰς τὸ χειρουργεῖον, ἐκεῖ τὸν καλημερίζει ἡ ἀδελφὴ τοῦ χειρουργείου καὶ ὁ χειρουργός. Ἐν συνεχείᾳ ὁ ἀσθενὴς εἰσέρχεται εἰς τὴν αἰθουσα τοῦ χειρουργείου.

Ἐγχείρησις: Ἀριστερὰ ἄνω λοβεκτομή.

Τομὴ ἀριστερὰ ὀπισθοπλαγία. Γίνεται ἀφαιρεσὶς τῆς δημητρίας καὶ λύσις τῶν συμφύσεων μεταξὺ τοῦ περιτόνου ὑπεζωκότος καὶ τοῦ πνεύμονος. Γίνεται ἀναγνώρισις τῶν κλάδων τῆς πνευμονικῆς ἀρτηρίας καὶ πνευμονικῆς φλεβός καὶ ἐν συνεχείᾳ τομὴ καὶ ἀπολίνωσις αὐτῶν. Γίνεται τομὴ τοῦ βρόγχου τοῦ ἄνω λοβοῦ καὶ ἀφαιρεσὶς τοῦ ἄνω ἀριστεροῦ λοβοῦ τοῦ πνεύμονος. Τὸ κολόβωμα τοῦ βρόγχου ἐκλείσθη ἀεροστεγῶς μὲ ἀτραυματικὰ ράμματα καὶ ἡ στεγανότης τοῦ βρόγχου ἡλέχθη πλήρως. Τὸ

τραῦμα ἐκλείσθη τοποθετηθέντων δύο σωλήνων παροχετεύσεως.

Εύρηματα:

Συμφύσεις μεταξύ τοῦ ἀριστεροῦ λοβοῦ τοῦ πνεύμονος καὶ τοῦ περιτόνου ὑπεζωκότος. Ἡ λαττωμένη ἐλαστικότης τοῦ πνεύμονος. Ὁ ὅγκος ἥτο μικρὸς καὶ ἐδράζετο εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀριστεροῦ ἄνω λοβοῦ. Ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς παθολογοανατομικῆς ἔξετάσεως, πρόκειται περὶ καρκίνου τοῦ πνεύμονος.

Παροχέτευσις θώρακος:

Μετὰ τὴν ἐπέμβασιν τῆς λοβεκτομῆς τοποθετεῖται συνήθως παροχέτευσις θώρακος. Κατὰ τὴν λοβεκτομὴν ἀνοίγεται ἡ θωρακικὴ κοιλότης καὶ ὁ πνεύμων εἰς τὸν ὅποιον γίνεται ἡ ἐπέμβασις, ἐκτίθεται εἰς τὴν πίεσιν τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος καὶ κολλαψαρίζεται. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἐπεμβάσεως ὁ ἀναισθησιολόγος χορηγεῖ συνήθως ὁξυγόνον ὑπὸ πίεσιν, διὰ νὰ ἐκπτυχθῇ ὁ πνεύμων. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν τοποθετεῖται σωλὴν παροχετεύσεως ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ ὑπεζωκότος, δηλαδὴ διὰ νὰ παροχετεύσῃ τὰ ὑγρὰ καὶ τὸν ἀέρα ποὺ εἰσῆλθον εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ ὑπεζωκότος κατὰ τὴν ἐπέμβασιν καὶ νὰ βοηθήσῃ τὸν πνεύμονα νὰ ἐκπτυχθῇ πλήρως. Λόγω τῆς βαρύτητος, τὸ ὑγρὸν ἀπὸ τὴν κοιλότητα τοῦ ὑπεζωκότος παροχετεύεται εἰς τὴν φιάλην ἡ ὅποια εὑρίσκεται εἰς τὸ δάπεδο. Ἡ φιάλη ἡ ὅποια χρησιμοποιεῖται διὰ τὴν παροχέτευσιν θώρακος, εἶναι μία συνήθης πλατύστομος φιάλη, μὲ ἐλαστικὸ πῶμα περιέχουσα 500 κ.ἔκ. νερό. Τὸ πῶμα διαπερᾶται ἀπὸ δύο ὑάλινους σωλήνας οἱ ὅποιοι εἰσέρχονται εἰς τὴν φιάλην. Ὁ ἔνας σωλὴν εἶναι κοντὸς καὶ τὸ ἔνα ἄκρον φθάνει ὡς τὸν λαιμὸ τῆς φιάλης, τὸ δὲ ἄλλο ἄκρον ἔξερχεται ἀπὸ τὴν φιάλη, εἶναι κεκαμένο καὶ ἐλεύθερο. Ὁ δεύτερος σωλὴν εἶναι μακρὺς καὶ εὐθύς. Τὸ μῆκος τοῦ σωλῆνος πρέπει νὰ εἶναι τόσο ὡστε τὸ ἔνα ἄκρον του νὰ φθάνῃ τούλαχιστον 2 ἑκ. μέσα εἰς τὸ νερό. Εἶναι ἀπαραίτητο τὸ ἄκρον αὐτὸ τοῦ σωλῆνος νὰ εἶναι μέσα στὸ νερὸ διὰ νὰ ἀποφεύγεται ἡ εἰσοδος τοῦ ἀέρος ἐντὸς τοῦ ὑαλίνου σωλῆνος. Τὸ ἄλλον ἄκρον τοῦ σωλῆνος ἔξερχεται ἀπὸ τὴν φιάλη καὶ συνδέεται μὲ τὸν ἐλαστικὸ σωλῆνα τῆς παροχετεύσεως τοῦ ἀσθενοῦς. Περιττὸν νὰ τονισθῇ ὅτι τόσον ἡ φιάλη ὅσον καὶ οἱ σωλῆνες χρησιμοποιοῦνται ἀπεστειρωμένοι. Ἡ παροχέτευσις τοῦ θώρακος εἶναι κλειστὴ παροχέτευσις, ἡ δὲ σύνδεσις τοῦ ἐλαστικοῦ σωλῆνος μετὰ τοῦ ὑαλίνου ἐνισχύεται μὲ λευκοπλάστη εἰς τὸ σημεῖον τῆς συνδέσεως διὰ λόγους ἀσφαλείας. Εὐνόητον εἶναι ὅτι χρειάζεται ἴδιαιτέρα προσοχὴ κατὰ τὴν μετακίνησιν τοῦ ἀσθενοῦς ὁ ὅποιος ἔχει παροχέτευσιν θώρακος. Ἡ φιάλη τῆς παροχετεύσεως πρέπει πάντοτε νὰ εἶναι ὀρθία καὶ εἰς χαμηλό τερον ἐπίπεδον ἀπὸ τὸν ἀσθενῆ, διὰ ν' ἀποφευχθῇ ὁ κίνδυνος τῆς ροῆς τοῦ ὑγροῦ τῆς φιάλης ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ ὑπεζωκότος. Ἐπίσης ἐὰν συμβῇ ἀτύχημα καὶ σπάσῃ ἡ φιάλη ἡ ὁ ὑαλίνος

σωλὴν, πρέπει ἀμέσως ἡ ἀδελφὴ νὰ κλείσῃ τὸν ἐλαστικὸ σωλῆνα τῆς παροχετεύσεως μὲ μία λαβίδα κόχερ, διὰ νὰ προλάβῃ τὴν εἴσοδο τοῦ ἀέρος ἐντὸς τῆς κοιλότητος τοῦ ὑπεζωκότος καὶ τὸν σχηματισμὸν πνευμονοθώρακος ὅστις ἐκδηλοῦται ἀμέσως μὲ δύσπνοια. Καιρὸς ὅμως εἶναι νὰ ἐπιστρέψωμε εἰς τὸν ἀσθενῆ μας ὁ ὅποιος εὑρίσκεται εἰς τὸ χειρουργεῖον. Μεταφέρεται εἰς τὸ τμῆμα τῆς συνοδείᾳ ὑπευθύνου ἀδελφῆς ἡ ὅποια εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ μία λαβίδα κόχερ.

Μετεγχειρητικὴ πορεία:

Ἐπέστρεψε ὁ ἀσθενὴς ἀπὸ τὸ χειρουργεῖον εἰς καλὴν κατάστασιν· ὁ σφυγμὸς καὶ ἡ πίεσίς του ἥτο ἵκανοποιητική. Ἡ ἀναπνοή του ἥτο ἐπίσης καλή, ἀλλὰ εἶχε μία ἐλαφρὰ κυάνωσιν. Ἐχοργήθη ἀμέσως ὁξυγόνο διὰ καθετῆρος, 6 λίτρα κατὰ λεπτόν. Ἡ ἀδελφὴ ἐτόνισε εἰς ὅλους τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ θαλάμου ὅτι ἀπαγορεύεται αὔστηρῶς τὸ κάπνισμα, καθ' ὃν χρόνον συνεχίζεται ἡ χορήγησις τοῦ ὁξυγόνου. Εἰς ἄλλας χώρας ὁ ἀσθενὴς ὁ ὅποιος ὑφίσταται λοβεκτομὴ τοποθετεῖται εἰς τέντα ὁξυγόνου ἀμα τῇ ἐπιστροφῇ του ἀπὸ τὸ χειρουργεῖον. Εἰς τὴν Ἑλλάδα προτιμᾶται ἡ χορήγησις ὁξυγόνου διὰ καθετῆρος, διότι ἡ μέθοδος αὐτὴ εἶναι ἀρκετὰ ἵκανοποιητική, ἀφίνει τὸν ἀσθενὴν ἐλεύθερο νὰ παίρνη κάτι ἀπὸ τὸ στόμα καὶ νὰ κουβεντιάζῃ. Ἡ τέντα ὁξυγόνου ἔχει κακὴν ψυχολογικὴν ἐπιδρασιν ἐπὶ τοῦ "Ελληνος ἀσθενοῦς.

Ἡ παρακολούθησις συνεχίζεται. Κάθε 15' λεπτὰ γίνεται λῆψις σφυγμοῦ, ἀρτηριακῆς πιέσεως καὶ μέτρησις ἀναπνοῶν ἔως ὅτου σταθεροποιηθῇ ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἡ παροχέτευσις τοῦ θώρακος ἐπίσης χρειάζεται συνεχῆ παρακολούθησιν. "Αμα τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ ἀσθενοῦς ἀπὸ τὸ Χειρουργεῖον ἡ φιάλη τοποθετεῖται ἐντὸς μικροῦ κιβωτίου κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι πρὸς ἀποφυγὴν ἀτυχήματος. Ἐπίσης τοποθετεῖται ταινία λευκοπλάστη εἰς τὸ ὑψος τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ τῆς φιάλης διὰ νὰ μπορῇ ἡ ἀδελφὴ νὰ παρακολουθῇ τὴν ποσότητα τοῦ ὑγροῦ τὸ ὅποιον παροχετεύεται. Κατὰ τὴν νύκτα τοποθετεῖται ἔνα πορτατίφ κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι τοῦ ἀσθενοῦς διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὸ φῶς, ἀπαραίτητον διὰ τὴν παρακολούθησιν τῆς λειτουργίας τῆς παροχετεύσεως θώρακος. Συνήθως τὸ ὑγρὸν ποὺ παροχετεύεται εἶναι αἵματηρὸν κατὰ τὰ πρώτας ἡμέρας. Ἡ ἀδελφὴ παρακολουθεῖ τὸ ὑψος τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑγροῦ τῆς φιάλης καθὼς καὶ τὸ χρῶμα τοῦ ὑγροῦ. Ἡ ταχεῖα ἀνοδος τοῦ ὑγροῦ εἰς τὴν φιάλην σημαίνει ὅτι ὁ ἀσθενὴς αἵμορραγεῖ καὶ πρέπει νὰ κληθῇ ἀμέσως ὁ ἰατρός.

Ἡ θέσις τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὸ κρεββάτι παίζει μεγάλον ρόλον εἰς τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἀσθενοῦς καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν τῆς παροχετεύσεως τοῦ θώρακος. Εύθὺς ὡς ἐπιστρέψῃ ὁ ἀσθενὴς ἀπὸ τὸ χειρουργεῖον τοποθετεῖται εἰς ὑπτίαν θέσιν. Στερεώνεται ὁ σωλὴν παροχετεύσεως θώρακος εἰς τὸ κάτω σίνδόνι μὲ μία καρφίτσα ἀσφαλείας, διὰ νὰ μὴν κινηται ὁ

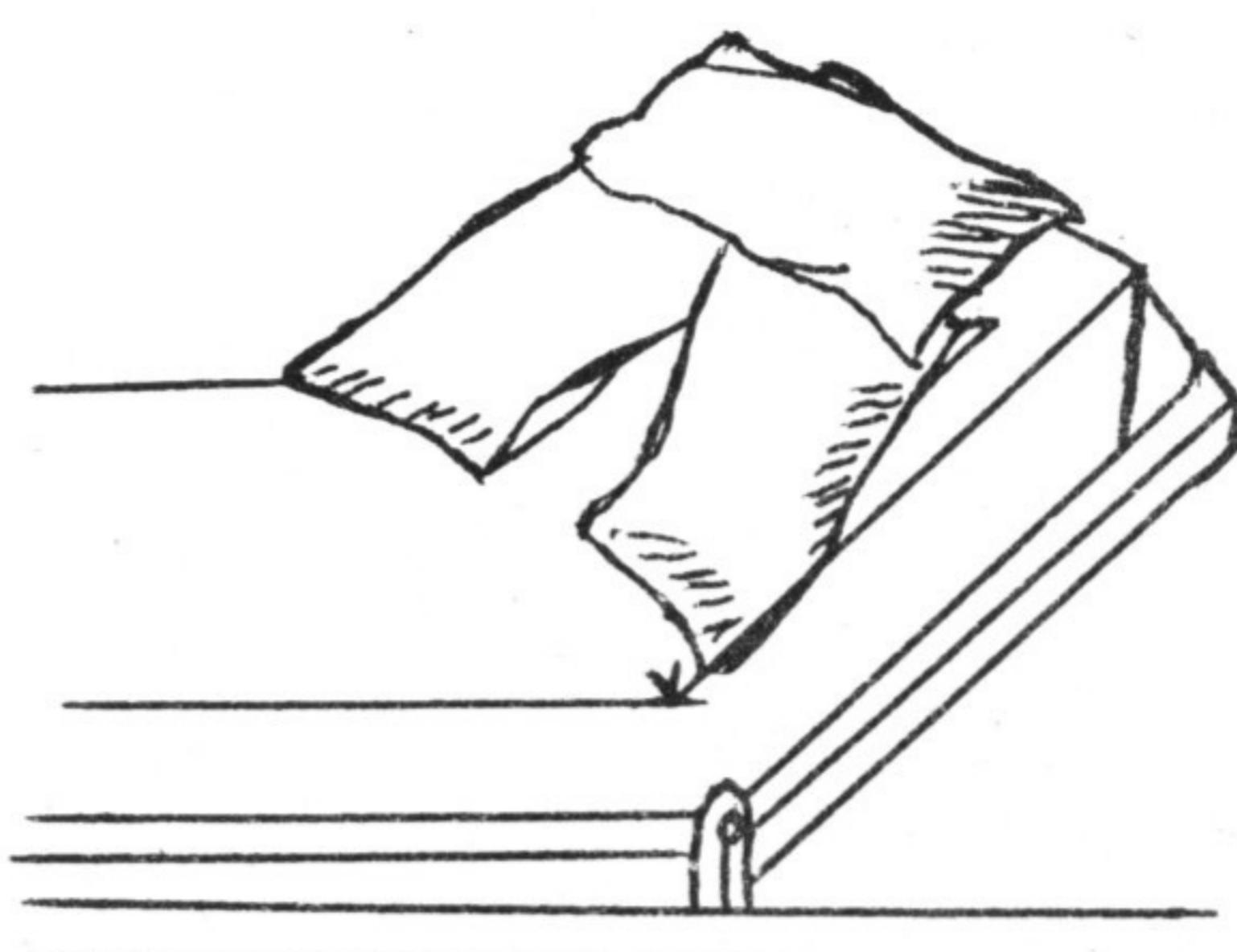
σωλήνη και πονεῖ δὲ ἀσθενής, καὶ διὰ νὰ μὴν ἀναδιπλωθῇ δὲ σωλήνη καὶ ἐμποδισθῇ ἡ παροχέτευσις τῶν ύγρῶν.

Μετὰ παρέλευσιν δύο ὥρων ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς εἶχε σταθεροποιηθῆ πλέον, καὶ μποροῦσε νὰ σηκωθῇ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ κρεββατιοῦ σὲ γωνία 60°. Ή ἀδελφὴ γνωρίζει ὅτι ἡ θέσις τῶν μαξιλαριῶν ἐπηρεάζει τὴν ἀναπνοή τοῦ ἀσθενοῦς. Δι' αὐτὸν χρησιμοποιεῖ μόνον ἓνα μικρὸν μαξιλάρι γιὰ τὸ κεφάλι τοῦ ἀσθενοῦς. "Οταν χρειάζεται νὰ χρησιμοποιήσῃ περισσότερα μαξιλάρια τὰ τοποθετεῖ καθέτως οὕτως ὥστε νὰ σχηματίζεται ἔνα κενὸν διὰ νὰ μὴν πιέζωνται οἱ σωλήνες παροχετεύσεως πρὸς τὸ τραῦμα καὶ πονεῖ δὲ ἀσθενής. Γενικῶς, ἡ θέσις τοῦ ἀσθενοῦς εἰς τὸ κρεββάτι πρέπει νὰ εἰναι τέτοια ὥστε τὸ διάφραγμα νὰ κινηθῇ ἐλευθέρως. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τοποθετηθῇ μαξιλάρι ὅριζοντιώς κάτω ἀπὸ τοὺς ὀψούς, διότι προκαλεῖται κάμψις τοῦ ἄνω τμήματος τοῦ θώρακος πρὸς τὰ ἐμπρός καὶ οὕτω ἐμποδίζονται οἱ κινήσεις τοῦ διαφράγματος. Ἐπίσης δὲν ἐπιτρέπεται ἡ τοποθέτησις μαξιλαριοῦ κάτω ἀπὸ τὰ γόνατα διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν προκαλεῖται φλεβικὴ στάσις τῶν κάτω ἀκρων, ἀφ' ἑτέρου δὲ πιέζονται τὰ σπλάχνα πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ ἐμποδίζονται πάλι οἱ κινήσεις τοῦ διαφράγματος.

"Εχουν περάσει ἡδη 4 ὥρες ἀφ' ὅτου ἐπέστρεψε δὲ ἀσθενής ἀπὸ τὸ Χειρουργεῖον καὶ ἡ κατάστασίς του ἔχει σταθεροποιηθῆ πλήρως. Ή ἀναπνοή του εἰναι καλὴ καὶ τὸ χρῶμα του φυσιολογικό. Ή ἀδελφὴ ἔχει ἡδη ἀρχίσει νὰ ἐλαττώνη τὴν ποσότητα τοῦ χορηγουμένου δξυγόνου βαθμιαίως, ὡσπου τελικὰ διακόπτεται ἡ χορήγησις τοῦ δξυγόνου καὶ ἀρχίζει ἡ ἐργασία διὰ νὰ ἐκπυργίζει δὲ πνεύμων, δηλαδὴ οἱ βαθειές ἀναπνοές καὶ ὁ βῆχας.

Κάθε μισὴ ὥρα ἡ ἀδελφὴ εἰναι κοντὰ εἰς τὸν ἀσθενῆ βοηθώντας τὸν νὰ βῆχῃ καὶ νὰ παίρνῃ βαθειές ἀναπνοές. Ο βῆχας εἰναι ἡ καλύτερα μέθοδος διὰ τὴν ἀποβολὴν τῶν ἐκκρίσεων καὶ τὴν ἐκπυξιν τοῦ πνεύμονος. Βεβαίως ὁ ἀσθενής προσπαθεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὸ ἐπώδυνο αὐτὸν καθῆκον του, ἀλλὰ ἡ ἀδελφὴ γνωρίζουσα τὴν σημασίαν του τὸν βοηθεῖ μὲ σταθερότητα καὶ καλωσύνη. Ανὰ τρίαρον γίνεται ἔνεσις πεθιδίνης 25 mg ἀφοῦ προηγουμένως ἔχει ληφθῆ ἡ ἀρτηριακὴ πίεσις καὶ εἰναι ἄνω τοῦ 110 mm hg.

"Η συχνὴ ἀλλαγὴ τῆς θέσεως ἀνακουφίζει καὶ ξεκουράζει τὸν ἀσθενῆ. Τοποθετεῖται ἀλλοτε μὲν

Διάγραμμα δεικνύον τὴν διευθέτησιν τῶν μαξιλαριῶν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴν πιέζωνται οἱ σωλήνες παροχετεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ νὰ διευκολύνεται ἡ ἀναπνοή ἀφ' ἑτέρου.

σὲ ὑπτία θέσι, ἀλλοτε δὲ σὲ πλαγία δεξιά. Ἀποφεύγεται ἡ πλαγία ἀριστερὰ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν διότι δὲ ἀσθενής πονεῖ λόγῳ τῆς ἐπεμβάσεως ἀριστερὰ καὶ τῶν σωλήνων παροχετεύσεως, καὶ διότι πρέπει νὰ ἐκπυργίζῃ τὸ ἐναπομεῖναν τμῆμα τοῦ ἀριστεροῦ πνεύμονος. Ο ἐνδοφλέβιος ὄρρος συνεχίζεται εἰς βραδὺν ρυθμόν. Ο ἀσθενής ἔχει ἡδη ἀρχίσει νὰ παίρνῃ ύγρα ἀπὸ τὸ στόμα. Η διούρησις ὑπῆρξε ἵκανοποιητική. Ἐγένετο ἔναρξις χορηγήσεως ἀντιβιοτικῶν. Η θερμοκρασία του ἐκυμαίνετο μεταξύ 37 - 37.5.

Πρώτη μετεγχειρητικὴ ἡμέρα:

Γενικῶς ἡ κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς εἰναι καλή. Ἐλήφθη γενικὴ αἴματος καὶ ἐγένετο ἀκτινογραφία θώρακος. Τὸ πρωΐνο πλύσιμο, ἡ περιπόησις τοῦ στόματος καὶ γενικὰ ἡ πρωΐνη τακτοποίησις ἀνεκούφισε ἀρκετὰ τὸν ἀσθενῆ. Ἐπίσης ἡ ἀδελφὴ τοποθέτησε ἡδη εἰς τὸ κρεββάτι διὰ νὰ μπορῇ δὲ ἀσθενής νὰ ἀλλάξῃ θέσι καὶ μόνος του. Οι βαθειές ἀναπνοές καὶ ὁ βῆχας συνεχίζονται. Ο ἀσθενής ἔχει ἀφθονη ἀπόχρεμψι. Ἐγένετο ἐπίσης ἀλλαγὴ τῆς φιάλης τῆς παροχετεύσεως θώρακος, ὑπὸ τοῦ ιατροῦ — ἡ φιάλη ἀλλάσσεται μόνον ὑπὸ τοῦ ιατροῦ. Τὸ περιεχόμενον τῆς φιάλης ήτο 300 cc ὄρροαιματηρὸς ύγρος. Τὸ ἔντερο ἀρχίσει νὰ λειτουργῇ καὶ δὲ ἀσθενής ἔφαγε μία σούπα φιδὲ καὶ κομπόστα.

Ο ἐνδοφλέβιος ὄρρος διεκόπη τὸ ἀπόγευμα. Η κατάστασις τοῦ ἀσθενοῦς βελτιώθηκε διὰ τὴν ἡμέρα μὲ τὴν ἡμέρα. Η ἀκτινογραφία τοῦ θώρακος ἡ δποία ἐγένετο ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἡμέρας ἔδειξε ὅτι δὲ ἀριστερὸς πνεύμων ἐκπύσεται πλήρως. Ηδίαιτα τοῦ ἀσθενοῦς προγωρεῖ κανονικά.

Η παροχέτευσις τοῦ θώρακος ἀφηρέθη τὴν 3ην ἡμέρα καὶ δὲ ἀσθενής σηκώθηκε στὴν πολυθρόνα. Τὰ ράμματα ἀφηρέθησαν τὴν 8ην ἡμέραν. Η δψις τοῦ τραύματος ήτο ἵκανοποιητική. Η ἀνάρρωσις προγωρεῖ κανονικά· δὲ ἀσθενής ἀρχίζει νὰ ξαναβρίσκη τὸ κέφι πού εἶχε προτοῦ ἀρρωστήση. Αναπνέει τώρα πολὺ καλὰ χωρὶς δυσκολία.

Εχουν περάσει 15 ἡμέρες ἀπὸ τὴν ἡμέρα τῆς ἐπεμβάσεως. Χαρούμενος δὲ ἀσθενής ἀποχαιρετᾶ τοὺς ιατρούς καὶ τὰς ἀδελφάς. Υπόσχεται ὅτι θὰ ἔρχεται εἰς τὸ ἐξωτερικὸ ιατρεῖο διὰ νὰ παρακολουθήσῃ. Υπόσχεται ὅτι θὰ τηρήσῃ τὶς ὁδηγίες τῶν ιατρῶν καὶ τῶν ἀδελφῶν. Υπόσχεται ὅτι ΔΕΝ ΘΑ ΚΑΠΝΙΣΗ ΠΛΕΟΝ.

Ἐλαστικὸς σωλήνη συνδεόμενος μὲ τὸν σωλήνη τοῦ θώρακος διὰ τὴν παροχέτευσιν ἀέρος καὶ ύγρων.

Φιάλη κλειστῆς παροχετεύσεως ἐπὶ ἐγχειρήσεων τοῦ θώρακος. Τὸ ἄκρον τοῦ ὑαλίνου σωλήνος φθάνει 2 - 3 ἑκ. κάτωθεν τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

— Χειμερινὸν ὡράριον τοῦ Ἐντευκτηρίου μας καθ' ἑκάστην 10 - 1 καὶ 5-7 μ.μ. Ἐκτὸς Σαββάτου, Κυριακῆς καὶ Δευτέρας.

— Ἡ Διεύθυνσις τοῦ Ἐντευκτηρίου εἶναι : 'Ψυχλάντου 33, Τ. 139, τηλ. 726-219.

Συγκοινωνία : Αὐτοκίνητον Ἀμπελοκήπων, στάσις Εὐαγγελισμοῦ ἢ Πλατείας Ρηγίλης.

— Ἐπιστολαὶ διὰ τὸ Περιοδικὸ πρέπει νὰ ἀπευθύνωνται εἰς τὴν διεύθυνσιν : «Ἐλληνίδα Ἀδελφήν», 'Ψυχλάντου 33, Τ. 139.

— Φέρομεν εἰς γνῶσιν τῶν μελῶν τοῦ Ε.Σ.Δ.Ε.Ν. δτι κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου, μετὰ τὴν ἐγκατάστασιν τοῦ Συνδέσμου εἰς τὸ ἴδικόν μας γραφεῖον, ἢ εἰσπραξίας συνδρομῶν ἢ ἄλλων παροχῶν διὰ λογαριασμὸν τοῦ Συνδέσμου γίνεται ἀπ' εὐθείας εἰς τὰ Γραφεῖα Α.Σ.Δ.Ε.Ν., ἢ δι' ἄλληλογραφίας ἀπευθυνομένης εἰς τὴν Ταμίαν τοῦ Συνδέσμου μας Δίδα Ἀναστασίαν Παπαδημητρίου, Σχολὴν Νοσοκόμων Θεραπευτηρίου «Εὐαγγελισμός».

— Παρακαλοῦνται αἱ Συνάδελφοι ποὺ στέλλουν συνεργασίας των εἰς τὸ Περιοδικὸν νὰ δακτυλογραφοῦν τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς μιᾶς σελίδος μόνον τοῦ φύλλου, νὰ γράφουν μὲ διπλὸ διάστημα καὶ νὰ ἀφήνουν περιθώριον 6 ἑκατοστῶν ἀριστερὰ τοῦ κειμένου.

Αἱ ξενόγλωσσοι λέξεις πρέπει νὰ γράφωνται μὲ κεφαλαῖα γράμματα.

— Ἡ πρὸς δημοσίευσιν ὅλη ὑποβάλλεται τούλαχιστον δύο μῆνας πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ τεύχους, εἰς τὸ ὅποιον πρόκειται νὰ δημοσιευθῇ.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἐπιφυλάσσει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ μὴ δημοσιεύῃ ἢ νὰ συντέμνῃ κατὰ τὴν κρίσιν του οἰονδήποτε κείμενον.

— Ἡ ὑπογραφὴ καὶ διεύθυνσις, τοῦ ἀποστολέως εἶναι ἀπαραίτητος, ἄλλως δὲν λαμβάνονται ὑπὲρ δψιν.

Τὸ ἀνωτέρω μέτρα θὰ συμβάλουν εἰς τὸ νὰ ἐκδίδεται τὸ «Περιοδικὸν» ὅνευ οὐδεμιᾶς καθυστερήσεως.

ΖΗΤΟΥΝΤΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΟΙ

— Ἡ Γεν. Διεύθυνσις 'Ψυχλάντου 'Ψγιεινῆς μᾶς ἀπέστειλε τὸ κάτωθι ἔγγραφον :

— Ἐν Ἀθήναις τῇ 4-11-66

Θέμα : «Περὶ ἀποστολῆς Νοσοκόμων εἰς Ν)μεῖον Σαουδικῆς Ἀραβίας».

— Ἐχομεν τὴν τιμὴν νὰ σᾶς γνωρίσωμεν δτι, τὸ Ἐθνικὸν Γενικὸν Νοσοκομεῖον τῆς πρωτευούσης τῆς Σαουδικῆς Ἀραβίας, δυνάμεως ὅγδοήκοντα (80) κλινῶν, ὅπερ πρόκειται νὰ τεθῇ ἐν λειτουργίᾳ κατ' Ἀπρίλιον προσεχοῦς ἔτους, ἐπιθυμεῖ νὰ πλαισιωθῇ κατ' ἔξοχὴν ὑπὸ Ἐλληνίδων Νοσοκόμων.

Κατόπιν τούτου παρακαλοῦμεν ὅπως ἐνημερώσητε σχετικῶς τὰ μέλη τοῦ ὑμετέρου συνδέσμου.

— Ἡ νοσηλευτικὴ μονὰς τοῦ ὡς ἄνω Ν)μείου θὰ ἀποτελεσθῇ ἐκ μιᾶς Διευθυνούσης Ἀδελφῆς, ὀκτὼ ὑπευθύνων Ἀδελφῶν καὶ εἴκοσι ἀδελφῶν κατὰ προτίμησιν τῶν ἔχουσῶν Νοσοκομειακὴν ἐκπαίδευσιν καὶ πεῖραν καὶ τῶν κατεχουσῶν στοιχεῖα τῆς Ἀραβικῆς ἢ τουλάχιστον τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης, ἥλικίαν δὲ κυμενομένην μεταξὺ 20 ἕως 40 ἔτῶν.

— Ὅπο τοῦ Ν)μείου θὰ παρέχηται μισθὸς ἀπὸ 500 ἕως 1000 Σαευδικῶν Rigals (1 Rigal = 6,6 δρχ.) ἀναλόγως τῶν προσόντων καὶ ἐτῶν ὑπηρεσίας.

Πέραν τοῦ μισθοῦ θὰ παρέχηται δωρεὰν κατοικία μὲ συγχρόνους ἀνέσεις, τρεφάς, πλυντήριον, καὶ δύο μηνῶν ἀδεια διὰ κάθε συμβατικὴν διετίαν.

KOIN)ΣΙΣ :

1. Γραφ. κ. 'Ψυχλάντου
2. Γραφ. κ. Γεν. Δ)ντοῦ 'Ψγιεινῆς

— Ο Γεν. Διεύθυντής 'Ψγιεινῆς
ΗΛ. ΜΑΥΡΟΥΛΙΔΗΣ